

Общо събрание на Съюза на химиците в България 2010 г.

На 13 май 2010 г. в Дома на техниката в София се проведе редовното Общо годишно събрание на Съюза на химиците в България. В него участваха избрани делегати от специализираните в различните области на химическата наука и промишленост подразделения на съюза.

Председателят на Управителния съвет проф. дн Венко Бешков изнесе отчетния доклад за едногодишната дейност на съюза. В него той отдели особено внимание на научно-техническата дейност, която продължава да бъде едно от основните направления в работата на съюза. През 2009 година тази дейност се изразява в организиране и провеждане на мероприятия по няколко направления.

Вторият международен симпозиум на тема „Химията и околната среда“ се проведе от 16 до 19 септември в гр. Бар, Черна гора. Организиран от химическите дружества на страните от Югоизточна Европа, в него участваха 52 български учени от химическите институти на БАН, Химикотехнологичния и металургичен университет в София, университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас, химическите факултети в университетите в Шумен и Благоевград и др.

Петата конференция по аналитична химия на черноморските страни се състоя между 23 и 26 септември 2009 г. в гр. Феста, Турция, с организирано участие на Дружеството по аналитична химия.

Дружеството по инженерна химия организира изложбата „Възобновяеми източници на енергия и суровини“, проведена от 17 до 27 септември 2009 г. в София, и симпозиума „Оптимизация на процесите в химическите производства“, проведен на 23 септември 2009 г.

Единадесетата национална конференция по катализ, проведена на 26 и 27 ноември 2009 г. в София, бе организирана от Клуба на българските катализици, на която са изнесени 3 пленарни доклада и 37 научни съобщения, представени на постери. Проведена е и дискусия по съвременни проблеми на каталитичната наука и практика. В рамките на конференцията е проведена и Четвъртата научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници.

Четиридесет и третата национална конференция на учителите по химия на тема „Европейски измерения на българското химическо образование“ с дискусия „Актуални проблеми на образованието по химия“ беше организирана от Българското дружество за образование и история и философия на химията и проведена от 26 до 28 ноември 2009 г. в Ловеч.

През отчетната година особено внимание беше отделено и на обучението и творческо професионалните изяви на младите химици. За целта бяха организирани и проведени курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и обучение на магистри по водородни технологии, организирани от Българското водородно общество.

Продължава ежегодното организиране на националните конкурси.

Проведе се конкурс за наградите на международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ – „За изключителни постижения при откриването и развитието на млади таланти по химия“ и „Постигания при създаването на най-подходяща учебна среда за обучение по химия“. На 16-тия конкурс участваха 11 кандидати. Наградите за 2009 година бяха присъдени на Галя Борисова Вукова от СОУ „Христо Ботев“ в гр. Ихтиман, Людмила Кирилова Михова от НПМГ „Акад. Л. Чакалов“ в София и Харие-та Христова Димитрова-Иванова от ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ в гр. Велико Търново и обявени на 26 март 2010 г. при тържественото откриване на 42-та национална олимпиада по химия в Димитровград.

Състоя се конкурс за наградата „Шимадзу“ „За най-добра дипломна работа“. На Осмия конкурс участваха дипломирали се през 2009 г. 10 млади химици. Първа награда е присъдена на Христо Пламенов Петков от катедра „Инженерна химия“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София, втора награда – на Стефан Андреев Дочев от катедра „Органична химия“ във Фармацевтичния факултет на Медицинския университет в София. С трета награда бе удостоена Галя Владимирова Димитрова от катедра „Приложна органична химия“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Проведе се конкурс и за наградата „Проф. Иван Шопов“ „За изявен учен в областта на полимерите“. На Седмия конкурс със свои научни трудове са участвали 5 кандидати. Наградата е присъдена на Йордан Георгиев Денев – главен асистент в университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас и е връчена на 1 март 2010 г. на тържествено събрание на Института по полимери в деня на неговото основаване.

На ежемесечните събрания на сборното дружество на химиците в София бяха изнасяни доклади по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната, по-важни от които са следните: „Проблеми на цименто-

вата промишленост в България“ с автор инж. Дюлгеров, „Единна световна азбука“ с автор д-р инж. И. Иванов, „Икономическата криза и Китай“ с автор инж. Н. Жулева, „Енергийната криза – по-скоро отколкото очаквана“ с автор проф. С. Батов.

На отделно събрание, проведено на 12 януари 2009 г. на тема „По пътя на науката и промишлеността“, проф. дн Хр. Аламинов изнесе доклад и представи своя книга.

На среща с ветерани химици колегата инж. Фиданко Сретенов от първия випуск на инженер-химиците в България разказа за участието и раняването му в боевете при Драва през 1945 г.

От Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия бяха организирани и проведени няколко обществени прояви:

– Дискусия на тема „Новости в обучението по химия и опазване на околната среда“ се състоя на 13 март 2009 г. в Дома на техниката в София Участваха учители и преподаватели от Химическия факултет на Софийския университет и Химикотехнологичния и металургичен университет в София и специалисти с доказан дългогодишен опит в областта на методиката на обучение по химия.

– Среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия, се проведе по случай Деня на химика на 15 май 2009 г. в Дома на техниката в София, на която ученици от 5 до 12 клас, участвали и класирали се в 150 градски, 110 регионални и 17 национални състезания по химия, бяха наградени с почетни грамоти. Награди получиха и 12 учителки по химия, за приноса им в подготовката и успешното представяне на техните ученици.

– Семинар по актуални проблеми на химическото образование на тема „Как да оцеляваме в новата учебна среда и да бъдем в крак с промените“ бе организиран и се проведе на 10 октомври 2009 г. В него участваха учители по химия от София и университетски преподаватели по методика на обучението по химия.

Съюзът на химиците в България беше домакин и организатор на международен семинар с участие на представители на Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC), който се проведе от 15 до 18 април 2010 г. в София.

През настоящата 2010 година научно-техническата дейност на Съюза ще бъде свързана главно с подготовката на Международната година на химията и честване на 110-годишнината от основаването на първата организация на българските химици.

Организацията на обединените нации е обявила периода между 2005 и 2014 г. за „Десетилетие на образованието и устойчивото развитие“. В рамките на това десетилетие, по предложение на IUPAC, 63-то Общо събрание на ООН с резолюция от 30 декември 2008 г. е определило 2011 г. за „Международна година на химията“. Целта е повишаване на общественото признание на

химията, засилване на интереса на младите хора към химията и пораждање на творчески ентузиазъм за бъдещето на химията.

Честването на Международната година на химията има за цел да стимулира развитието на химическата наука и популяризира нейната основна роля и възможности за решаване на глобални проблеми чрез разработване на нови методи, процеси и технологии и материали, на нови енергийни източници и опазване на околната среда и да съдейства за икономическото развитие и решаване на социални проблеми. Това събитие ще съдейства за разширяване на контактите между химическите организации и специалистите и ще бъде катализатор за осъществяване на успешно международно сътрудничество. Нашият съюз ще участва активно за изпълнение на програмата на това честване.

През тази година ще се проведат Седмата международна конференция на химическите организации от страните от Югоизточна Европа „ICOSECS-7“, 15–20 септември 2010 г. в Букурещ, Румъния, Дванадесетата национална конференция по катализ и Петата научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници, месец ноември в София, и Четиридесет и четвъртата национална конференция на учителите по химия.

Ще продължат и дейностите, свързани с обучението и творческо професионалните изяви на младите химици, като за целта бяха организирани и проведени курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и възобновяеми енергийни източници, семинар по преносни процеси в двуфазни сечения, семинар за обучение на докторанти и млади учени по химични технологии и опазване на околната среда и семинари за обучение на магистрати по проблемите на водородни, плазмени и нанотехнологии.

Ще продължи и подготовката за провеждане на ежегодните конкурсите за наградите на международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ за учители по химия, на конкурса „Шимадзу“ „За най-добра дипломна работа“ и на конкурса „Проф. Ив. Шопов“ „За изявен млад учен в областта на полимерите“.

От Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия ще се организират дискусия на тема „Новости в обучението по химия и опазване на околната среда“, среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия и семинари по актуални проблеми на химическото образование.

Ще продължи и дейността на Сборното дружество на химиците в София с доклади и дискусии по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната.

Независимо от трудните икономически условия в страната и ограничените финансови възможности, съю-

зът продължава успешно своя 109-годишен път. Натрупаните до сега опит и традиции ни дават основание да считаме, че през следващите години научно-техническата дейност на съюза ще продължи да бъде една от основните форми за творческо професионална изява и ще бъде източник на нови идеи за развитието и усъвършенстването на химическата наука, производство и образование в България.

Съюзът на химиците в България развива своята дейност в тясно сътрудничество с Българската академия на науките и университетите. Около 70% от регистрираните членове на съюза са от химическите институти на БАН, ХТМУ и химическите факултети към университетите в София, Пловдив, Шумен и Благоевград. СХБ поддържа тесни контакти с тях и при необходимост техните ръководства съдействат за организиране на научно-технически събития. Трябва да се отбележи, че ръководството на БАН ни предоставя безвъзмездно ползването на зали и технически средства както в сградата на Централно управление, така и в отделни институти. Със съдействие на ръководството на ХТМУ организирахме и проведохме Шестата международна конференция на химическите организации от страните на Югоизточна Европа „ICOSECS-6“ – „Science and Innovation“, Шестата национална конференция по химия и Шестнадесетия национален симпозиум „Полимери 2008“. Сега пак с негово съдействие се подготвя провеждането на Седмата национална конференция по химия и Международна конференция на тема „Зелени технологии и опазване на околната среда“.

Развитието на науката и особено на техниката и технологията е дело на координираната дейност на специалисти от различни области. Съюзът на химиците в България е член на Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС), която обединява 19 специализирани и 33 териториални научно-технически съюза. През последните години ръководството на федерацията отделя особено внимание за задълбочаване на връзките между сдруженията, които са включени в нейния състав.

С държавните и стопански органи и организации все още няма установени редовни контакти. Независимо от това, както от Управителния съвет, така и от ръководствата на някои от дружествата към съюза даваме предложения и становища по повод проблеми свързани с химическата промишленост, наука и образование.

Продължават и се разширяват международните контакти на съюза с химическите организации от страните на Югоизточна Европа. Наши представители участваха в научния съвет и организационния комитет на Втория международен симпозиум на тема „Химията и околната среда“ и са в състава на ръководните звена на предстоящата Седма конференция „ICOSECS-7“.

Съюзът е член-учредител на Европейската организация за химически и молекулни науки (EuChMS), от която получава информация за различни международни прояви. Участието ни като европейска страна е полезно

с оглед създаването на контакти с химическите организации в другите страни. Той беше домакин на редовното заседание на Изпълнителното бюро на Международния съюз по чиста и приложна химия, което се проведе от 15 до 18 април 2010 година в София.

В СХБ се получават списания и други информационни материали от чуждестранни и международни институти, организации и фирми, които предоставяме на библиотеката на химическите институти на БАН.

Сегашният състав на Управителния съвет и Контролната комисия са избрани от Общото събрание на Съюза, проведено на 17 май 2007 г. През 2009 г. са проведени 5 и през 2010 г. – 4 редовни заседания и отделни оперативни заседания с участието на някои от членовете на Управителния съвет. Основните въпроси, които са разглеждани на тях са свързани главно с научно-техническата дейност, организационното състояние на съюза, изработване на предложения до държавни ведомства, институти и стопански органи и организации по проблеми на икономическото развитие и конкретни въпроси, свързани с производството, текущи въпроси от дейността на съюза и други. Особено внимание е отделено и на подготовката за честване на Международната година на химията през 2011 г. Някои от въпросите са обсъждани и съгласувани в оперативен порядък. Обсъжданията и решенията от заседанията са отразявани в протоколи, които се изпращат на всички членове на съвета, независимо дали се присъствали на заседанията.

На всяко свое заседание Управителният съвет на съюза е обсъждал въпроси, свързани с издаването на съюзното списание „Химия и индустрия“, основано още през 1922 г. В последните години то се издава в две версии, на български и на английски език, всяка в тираж от 100 бройки, от които безплатно се раздават на членовете на редакционната колегия, на авторите и лицата, за които се публикуват материали. Съгласно закона, по 8 бройки се предоставят и на Народната библиотека. Обсъждани са различни варианти за съдържанието, тиража, абонамента и разпространението, осигуряване на материали за публикуване, финансовите средства, за издаване на българската версия в тираж, осигуряващ книжки за всички членове на съюза, като абонаментът бъде включен в членския внос и др., но не са приети конкретни решения.

Заедно с химическите институти на БАН съюзът е създател на научното списание „Bulgarian Chemical Communications“, издавано на английски език. Дружеството за химическо образование и история и философия на химията е създател с Министерството на образованието, младежта и науката на научно-методическото списание „Химия“, което е трибуна за обмен на мнения и идеи и обсъждане на резултати в областта на методиката на обучението по химия, нови методи в преподаването, повишаване ефективността на обучението, учебен химичен експеримент, учебно съдържание, планове програми, българска образователна традиция, химия за учители и самообразование.

Сайтът на съюза в интернет, <http://www.unionchem.org>, е във виртуалното пространство от 2008 година и е свързан със сайта на Федерацията на научно-техническите съюзи, в който се публикува информация за неговата дейност. Дейността на Съюза на химиците в България е отразявана във вестника на ФНТС „Наука и общество“, в който през последните 3 години са поместени над 30 публикации.

Протоколът на Контролната комисия бе представен от проф. Райчо Райчев. В него се отбелязва, че дейността на Съюза на българските химици и на Управителния съвет за отчетния период през 2009 г. е в строго съответствие с устава и всички разходи за 2009 г. са целесъобразни и са подкрепени със съответни валидни финансови документи

В изказванията участниците в събранието потвърдиха положителната дейност, извършена от членовете на съюза през отчетния период, и обърнаха внимание на следното:

– Несправедливи са обидите, които сега се нанасят на нашите учени от Българска академия на науките и университетите, от които зависи развитието и просперитета на нашата химическа наука и това, което е останало от химическата промишленост;

– Съюзът на химиците, в който членуват висококвалифицирани и компетентни специалисти да бъде инициатор за разработването на единна стратегия за разви-

тието на различните направления на химическата наука и промишленост. На базата на това, което знаем за нашата химическа промишленост, и на опита и знанията на хората да изработим технически и икономически обосновани приоритети с данни и конкретни показатели, които да се предложат на правителството и на инвеститорите;

– Да се разширят контактите с международни организации, чрез които по линията на проектното финансиране могат да се осигурят средства за организиране на научно-технически прояви;

– Основна задача на съюза е в бъдеще да привлече млади хора, които имат връзки с научния и образователния сектор в развитите страни. Да се разработват проекти и да се осигуряват средства за разгръщане на една мащабна творческа дейност и развитието на съюза. Ако продължаваме да развиваме нашия съюз като една пенсионерска организация няма да има никакво развитие в бъдеще. Без млади специалисти Съюзът на химиците в България ще съществува като пенсионерска организация със затихващи функции.

Събранието единодушно прие отчета за дейността и доклада на контролния съвет за 2009 година и бюджета на съюза за настоящата 2010 година.

Н. Найденов